

ایران

- **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
- **مدیر مسئول:** محمد حسن روزی طلب
- **سردبیر:** حسام الدین برومند
- **معاون فنی:** محمدملعلی اکبری
- **دبیران:** مصطفی عبوضی (سیاسی)
- مهدی مهرپور (اقتصادی)
- مصطفی وثوق کیا (فرهنگی)

- **آزاده سهرابی** (اجتماعی) • **بنفشه غلامی** (جهان)
- **لیدا فخری** (اندیشه) • **محمد رضا عزیززی** (گزارش)
- **زهرا کشوری** (زیست‌بوم) • **فرناز قلعه‌دار** (حوادث)
- **مهدی کلهرزاد** (اجرای)
- **حجت حکیمی** (صفحه‌آرایی)
- **محسن جانی‌پور** (ویراستاری) • **ابوالفضل نسایی** (عکس)

- **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰؛ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴؛ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- **پيامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۳۳؛ روابط عمومی: **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- **صندوق پستی:** ۵۳۳۸۸-۱۵۸۷۵؛ **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰
- **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
- **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارندة گواهینامه اینزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷۲ (۰۲۱)
- **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۸۸۵۴۸۸۹۲-۵

بخشش تنها راه رهایی از هزارتوی بی پایان رنج است.

در جست‌وجوی آلساکا، جان گرین

امام‌رضاع):

به کار بردن بوی خوش، از اخلاق پیامبران است.

سخن‌روز

الکافی، ج ۶، ص ۵۰

نگاره

بلندمرتبه سازی و تأثیر آن بر خط آسمان

نمایا شاه‌میری / طراح و کارتون‌نویست

فضای مجازی

باید دشمن از ما بترسد

اینستاگرام منتسب به آیت‌الله جوادی آملی در پستی، بخشی از تفسیر ایشان درباره آیه ۱۲۳ سوره توبه را آورده است: «باید به گونه‌ای باشید که دشمن در شما قدرت و عظمت ببیند و جرأت حمله نداشته باشد. خدای سبحان در قرآن کریم می‌فرماید: (قاتلوا الذین یلونکم من الکفار و لیجدا و یکم غلظة). باید به گونه‌ای باشید و دست‌تان پر باشد که دیگران از شما بترسند و سراغ شما نیایند.»

ارتباط با ادبیات معاصر کشور، وظیفه همه ماست

علی اصغر عزتی‌پاک داستان‌نویس در صفحه اینستاگرامش مطلبی با عنوان «زمانی برای مطالعه» از نوشته‌های یکی از فعالان حوزه کتاب بازنشر کرده و در شرح آن آمده: «بک سالی می‌شه که بهش یقین پیدا کردم که به عنوان یه خواننده کتاب و اهل ادبیات، وظیفه‌م که با ادبیات معاصر کشور خودمون ارتباط پیدا کنم، حتی اگر خیلی چیزهاشونو قبول ندارم، بهشون اشراف داشته باشم و با همه انواع کتاب‌هاشون آشنا بشم و همین تأثیر زیادی برام داشته: تأثیری که باعث شده با نگاهی بازتر به مسائل نگاه کنم و به‌صورت پیش‌فرض در مقابل مسائلی که ظاهرآ قبول ندارم، جبهه نگیرم. کتاب «تشریف» نوشته علی اصغر عزتی‌پاک هم یکی از کتاب‌هاییه که شاید اگه دو سال پیش بهش برخوردم با یه گارد خاصی می‌رفتم طرفش، ولی درحال حاضر، اینجوری نبود. (خدا روشکر) داستان با ریتمی دلنشین پیش‌میره که خواننده رو خسته نمی‌کنه و باعث می‌شه خواننده هم‌پای نویسنده باشه. در کل کتابیه که با دیدی جدید منو مواجه کرد و باعث شد فارغ از اعتراض‌ایم به این موضوع نگاه کنم. شما هم این کتابو خوندید؟»

چهره واقعی یک مبارز در کنار چرخ ریسندهی

کامران شرفشاهی شاعر، نویسنده و پژوهشگر فرهنگ و رسانه در صفحه اینستاگرامش تصویری از مهاتما گاندی منتشر کرده و در شرح آن نوشته: «هیچ کدام از عکس‌های مهاتما گاندی به اندازه عکسی که مبارزات ببرک وایت است در سال ۱۹۴۶ از او در کنار چرخ ریسندهی‌اش گرفت، چهره واقعی این مبارز مدنی و رهبر بزرگ استقلال هند را نشان نمی‌دهد!»

مضرات لب فروبستن به وقت گفتن

محمد بحرانی با انتشار تصویری از خود در صفحه اینستاگرامش به موضوع «عدم توانایی در گفتن «نه» اشاره کرده و در این باره نوشته: «خجالتی بودن، عدم توانایی در گفتن «نه» شب تا صبح مرور کردن جملاتی که باید می‌گفتی و نگفتی. در محذوریت قرار گرفتن. لب فرو بستن به وقت گفتن و گفتن به وقت خاموشی، معذب بودن. این طوری می‌شه که زندگی پر از فشار و استرس و اضطراب می‌گذره. من این طوری‌ام. شما این طور نباشید.»

رباعی از استاد خرمشاهی در توصیف هنر یک هنرمند

بهرام سالکی، نقاش و شاعر یک مثنوی و چند رباعی از بهاء‌الدین خرمشاهی را که درباره آثارش سروده است در پیست اینستاگرامی منتشر کرده.

«وقتی که نوشتت سالکی مصحف خویش / بگرفت جهانی از هنر در کف خویش از بهر فرابردن آن جبرائیل / برجست برهنه‌پای بر برف خویش»

گم شدن در جست‌وجوی خویشتن

اینستاگرام انتشارات امیرکبیر، بخشی از کتاب «کاهن معبد جینجا» نوشته وحید یامین‌پور را منتشر کرده و این نویسنده آن را در استوری خود بازتاب داده است. در این قطعه آمده است: «به موازات از دست رفتن جوانی، خودم را چاه کنی می‌بینم که هرچه بیشتر زمین وجودش را می‌شکافد و بیشتر فرو می‌رود، به آنها که بالای سر چاه به جست‌وجو مشغولند، کمتر صدایش می‌رسد.»

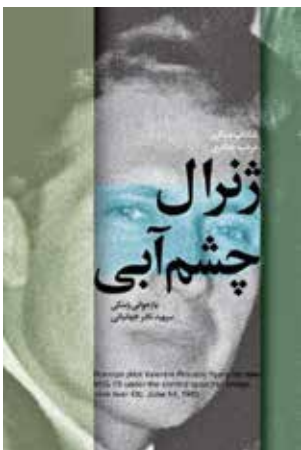
کلمه

علی‌الله سلیمی نویسنده و منتقد ادبی

اسطوره‌زدایی از ژنرال چشم‌آبی

تاریخ و رویدادهای تاریخی اگر به درستی و با سند و مدرک مستدل و قابل قبول روایت نشوند، چه بسا ممکن است در حاشیه همین روایت‌های تاریخی، حکایت‌های ساختگی و روایت‌های نادرست هم به مرور ساخته و پرداخته شوند و کم‌کم در لابه‌لای متون تاریخی جایی برای خود باز کنند و در نهایت بر اثر برخی غفلت‌ها، بخشی از تاریخ محسوب شوند و شروعی برای برخی انحرافات تاریخی باشند. بنابراین نویسندگان، محققان و پژوهشگران متون تاریخی وظیفه‌ای بس سنگین در قبال روایت‌گری وقایع دارند تا فضایی برای تولید و گسترش روایات و حکایت‌های ساختگی در این حوزه فراهم نشود. اگر از این منظر به برخی حکایت‌ها و روایات رایج میان عامه مردم در بستر تاریخ معاصر بنگریم، با شایعاتی نسبتاً فراگیر و تا حدودی تثبیت شده مواجه می‌شویم که بر اثر تکرار بین توده‌های اجتماعی، در نهایت به برخی متون تاریخی هم ورود پیدا کرده و زدودن آنها از اذهان عمومی بسی دشوار و در مواردی تقریباً غیرممکن است.

از جمله، شایعاتی که درباره یکی از شخصیت‌های نظامی دوران پهلوی دوم میان مردم رایج است و خیلی‌ها از نادر جهانبانی اسطوره‌ای در ذهن خود ساخته‌اند که پایه و اساس درست و مستدلی ندارد، اما بعضی‌ها آن را باور کرده و حتی بازنشر هم می‌کنند.

مانند عبور این خلبان از زیر پل اهواز، پرواز بدون اجازه شاه، محاصره توسط هواپیماهای عراقی که او را به بغداد بردند ولی او با فریب‌شان به ایران بازگشت، بلند کردن فانتوم تعمیر شده از روی جاده و... همچنین خیلی‌ها جهانبانی را مشهورترین خلبان نیروی هوایی عصر پهلوی دوم و حتی فرمانده یا جانشین نیروی هوایی ارتش شاهنشاهی ایران معرفی کرده‌اند.

اینجاست که جایگاه و ارزش کتاب‌های تاریخی مستند و مستدل نمایان می‌شود و یکی از این آثار کتاب «ژنرال چشم‌آبی: بازخوانی زندگی سپهبد نادر جهانبانی» به قلم شاداب عسگری و مرضیه یادگاری است که از سوی انتشارات شهید کاظمی چاپ و منتشر شده است.

یکی از مؤلفان کتاب، شاداب عسگری که خود یکی از افسران بازنشسته ارتش است و آثار متعددی در حوزه تاریخ‌نگاری با محوریت انقلاب اسلامی و ارتش انجام داده، در کتاب اخیر کوشیده است با تکیه بر استنادات تاریخی به برخی سؤال‌ها درباره شخصیت نادر جهانبانی پاسخ بدهد.

البته نویسنده کتاب «ژنرال چشم‌آبی» کوشیده است در کنار پاسخ به برخی ابهامات تاریخی درباره شخصیت مورد نظر، سؤال‌هایی را هم در این خصوص مطرح کند.

از جمله اینکه چرا تاکنون هیچ کتاب مستقل، مرجع و قابل قبولی درباره شخصیت و جایگاه نظامی نادر جهانبانی در عصری که می‌زیسته به رشته تحریر درنیامده و فقط به بیان و پخش شایعات در مورد این شخصیت تاریخی عصر دوره پهلوی بسنده شده است.

در مجموع مطالعه کتاب «ژنرال چشم‌آبی» می‌تواند به بسیاری از سؤال‌ها و ابهامات درباره نادر جهانبانی پاسخ‌های قانع‌کننده‌ای بدهد.

یادداشت

علی طالب‌لو طلبه و پژوهشگر

انحراف مرجئه؛ جدا دانستن ایمان از عمل

در احادیث اهل‌بیت (ع) توصیه شده است که جوانان و فرزندان‌تان را قبل از اینکه به دام گروه فرجه بیفتند، آگاه کنید و مورد تعلیم قرار دهید. [۱]

اگر گروه فرجه چه کسانی هستند و چه اعتقادی داشتند که باعث صدور این سنخ احادیث توسط اهل‌بیت شده است؟

فرجه از مذاهب کلایی اهل‌سنت است. این گروه معتقد بودند که حساب ایمان و عمل از یکدیگر جدا بوده و انجام گناهان کبیره تأثیر منفی بر ایمان و عاقبت افراد ندارد. طبق این اعتقاد، مسلمانی که مرتکب بزرگ‌ترین گناهان می‌شود، همچنان مؤمن به شمار رفته و در آخرت عذاب نخواهد شد.

مرجئه برای اثبات مدعای خود به آیات و روایاتی استناد می‌کنند که دلالت بر بخشیده شدن همه گناهان به‌جز شرک دارند. لکن مخالفان مرجئه معتقدند که برداشت این افراد از این منابع دینی، اشتباه بوده و نمی‌توان ارتباط موجود بین ایمان و عمل را انکار کرد.

ریشه‌های این تفکر به زمان ظهور خوارج برمی‌گردد اما مطرح شدن نظریه تفکیک بین ایمان و عمل به صورت عمومی، مربوط به زمان حکومت بنی‌امیه و روی کار آمدن عبدالله بن زبیر است. تفکر مرجئه به حکومت بنی‌امیه مشروعیت داد و آنها نیز از این فرقه حمایت کردند. با افول بنی‌امیه، فرقه مرجئه به حاشیه رانده شد و در نهایت اثری از آن باقی نماند.

در مقابل مرجئه، دو گروه قرار دارند، خوارج و معتزله. خوارج حکم به کافر بودن مرتکب کبیره می‌دادند. در واکنش به حکم خوارج، معتزله مرتکب کبیره را جهنمی دانسته ولی حکم به کفر و ایمان او نکرده‌اند. در چنین شرایطی، مرجئه به میدان آمد و مرتکب گناهان کبیره را مؤمن اعلام کرد. انحراف عقیدتی مرجئه، موجب برانگیخته شدن مخالفت امامان شیعه با این فرقه گردید. اصنام باقر علیه‌السلام از آنها براءت جست و آنان را دشمنان خود در دنیا و آخرت معرفی کرد. [۲] اصنام رضا علیه‌السلام نیز مرجئه را لعن کرده و اصنام صادق علیه‌السلام علاوه بر لعن شدید، آنها را شریک در خون اهل‌بیت پیامبر قلمداد کرد چرا که این فرقه، قاتلان اهل‌بیت را مؤمن می‌دانند. در برخی از منابع اهل‌سنت نیز از حضرت محمد صلی‌الله علیه‌وآله نقل شده است که مرجئه و قَدَّریه از اسلام بهره‌ای نبرده‌اند. [۳]

گرچه مرجئه به صورت یک تشکیلات و گروه عقیدتی پس از مدتی از بین رفت لکن تفکر آنها در گروه‌های دیگر نیز ظهور و بروز پیدا کرد. مهمترین عقیده آنان که موجب رویکرد سفت و سخت ائمه شیعه شده بود، نظر آنان در مورد تفکیک بین ایمان و عمل بود که امروزه نیز کم و بیش در برخی محفل‌ها وجود دارد. تفکر اباحه‌گریش در کنار تفکر تکفیری خوارج جزو خط قرمزهای مکتب تشیع است. بر ماسمت که اشتباهات این دو مکتب را بیان کرده و نگذاریم این سنخ تفکرات، موجب درگیری نزدیکان مان شوند.

- [۱]- الکافی، جلد ۶، صفحه ۴۷.
- [۲]- المحاسن، جلد ۲، صفحه ۳۵۳.
- [۳]- سنن الترمذی، جلد ۴، صفحه ۴۵۴.

عکس نوشت

روستای آبکنار یکی از بزرگترین روستاهای گیلان و از توابع شهرستان انزلی است. به دلیل قرارگیری این روستا در کنار آب، از چند قرن قبل، نام «آبکناره» بر این روستا گذاشته شد. پل چوبی و گل‌های نیلوفر ماهی‌خوار بهترین جاذبه‌های گردشگری این منطقه است که متأسفانه به دلیل رویش سنبل آبی در تالاب انزلی، احتمال تخریب این تالاب وجود دارد.

عکس: ایسنا

درنگ

قاره سیاه، علیه استعمار نوین

سال ۲۰۱۹ دو بالگرد حامل نظامیان فرانسوی در «مالی» سقوط کرد و ۱۳ نظامی فرانسوی کشته شدند. امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه در واکنش از سران کشورهای غرب آفریقا خواست به فرانسه بیایند تا نشست اضطراری برگزار شود. به یاد دارم که همان موقع واکنش شهروندان آفریقایی بسیار تند بود. آنها می‌گفتند این صحبت مکرون مصداق سلطه‌جویی است و گویی نمی‌خواهد باور کند دوران استعمار فرانسه در آفریقا تمام شده است.

حدود دو هفته قبل در نیجر کودتا شد. آنچه بیش از همه این کودتا را به سرعت به سر خط اخبار برد، اقدام کودتاچیان در حمله به سفارت فرانسه بود. شهروندان حامی کودتا علیه حضور فرانسه در نیجر شعار می‌دادند و می‌گفتند فرانسوی‌ها باید از کشورشان بروند. هفت درصد از اورانیوم دنیا را کشور نیجر تولید می‌کند. اورانیوم به حدی برای اقتصاد این کشور حیاتی است که حتی نام خیابانی در پایتخت این کشور به اسم اورانیوم نامگذاری شده است. همین موضوع سبب شده نیجر برای

الهام عابدینی پژوهشگر روابط بین‌الملل

نمی‌توان منکر شد که فرانسه به این

کشورهای آفریقایی کمک‌های مالی و نظامی می‌کند اما

چاه شده که با وجود این

کمک‌ها، مردم آفریقا دیگر

نمی‌خواهند این استعمارگر قدیمی در

کشورشان باشد

کشورهای دارنده سلاح اتمی بویژه فرانسه جذابیت ویژه‌ای داشته باشد.

وجه مشترک کودتاهای سه سال اخیر در کشورهای آفریقایی مالی، بوركینافاسو و حالا هم نیجر همین ضدیدت با فرانسه است. در واقع دولت حامی فرانسوی‌ها از قدرت کنار گذاشته شده است. نمی‌توان منکر شد که فرانسه به این کشورهای آفریقایی کمک‌های مالی و نظامی می‌کند اما چه شده که با وجود این کمک‌ها، مردم آفریقا دیگر نمی‌خواهند این استعمارگر قدیمی در کشورشان باشد؟ این نگاه حتی در مقامات آفریقایی هم دیده می‌شود. رئیس‌جمهور کنگو مدتی قبل در دیدار با مکرون گفت فرانسه باید به سلطه‌جویی علیه آفریقا پایان دهد.

حالا دیگر استعمارگری به شکل قدیم نیست که کشورها با لشکرکشی منابع کشوری را غارت کنند بلکه شاهد استعمار نوین هستیم. امروزه کشورها سعی می‌کنند با ایجاد پایگاه‌های نظامی و قراردادهای تجاری و سیاسی یکجانبه، دیگری را مستعمره کنند. آفریقا با نیروی کار ارزان، منابع معدنی متنوع و ارزشمند و منابع انرژی، محلی بسیار جذاب برای سرمایه‌گذاران است. اما به نظر می‌رسد آفریقا دیگر خواهان روابط و قراردادهایی پایاپای و برابر است. آفریقا دیگر رفتارهایی که بوی سلطه‌جویی و غرور دهد، تحمل نمی‌کند. این هم نشانه و شاهد دیگری است بر این واقعیت که نظم نوین جهانی و چرخش قدرت. دوران هژمونی بی‌چون و چیرای غرب به سر آمده است.